

Verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamhet

Malax kommun

Godkänd av bildningsnämnden 4.12.2025

Verksamhetsplanen har utarbetats av:

Fredrik Kullberg, rektor Övermalax skola

Annika Udd, eftisledare Övermalax skola

Linn Hägglund, eftisledare Övermalax skola (rehabiliterande)

Alma Halilic, eftisledare Yttermalax skola

Förord

Verksamhetsplanen för Malax kommun baserar sig på föreskriften Grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen 2011 (ändringar 2025) samt lagen om grundläggande utbildning (628/1998).

I Malax kommun anordnas svenskspråkig morgon- och eftermiddagsverksamhet på fyra olika enheter i kommunen: Övermalax morris/eftis, Yttermalax morris/eftis, Petalax morris/eftis samt vid Bergö morris/eftis. Vid Övermalax skola ordnas rehabiliterande verksamhet för elever som går i Lilla Satelliten med beslut från Välfärdsområdet. Morgon- och eftermiddagsverksamheten följer skolornas läs- och lovtider.

En av morgon- och eftermiddagsverksamhetens viktigaste målsättningar är att skapa en bekant och trygg plats där barnen kan vistas före och efter sin skoldag. Vi ger barnen möjlighet att delta i en mångsidig och stimulerande verksamhet som handleds av utbildad personal.

Malax kommuns verksamhetsenheter

Bergö morris/eftis
Morris: Nyvägen 31, Måsen (Bergö daghem)
Eftis: Bredhällavägen 61c
66220 Bergö
tel: 050-432 8665
040-6538625

Petalax morris/eftis
Morris: Kallkärrvägen 4 (Smultronstället daghem)
Eftis: Thorshagavägen 5
66240 Petalax
tel: 050-340 9186

Yttermalax morris/eftis
Kyrktået 5
66100 Malax
tel: 050-464 9247

Övermalax morris/eftis
Kvarngränd 8
66140 Övermalax
tel: 050-598 7030

Verksamhetsidé och mål

Morgon- och eftermiddagsverksamhet – värdegrund, uppgift och riktlinjer
Morgon- och eftermiddagsverksamheten är en frivillig, ledd fritidsverksamhet som kommunen ansvarar för enligt lagen om grundläggande utbildning. Verksamheten riktar sig främst till elever i årskurs 1 och 2, samt till barn med särskilda behov enligt lagens bestämmelser. Syftet är att erbjuda barnen en trygg, stimulerande och pedagogiskt förankrad miljö före och efter skoldagen.

Verksamheten bygger på värdegrunden för den grundläggande utbildningen: respekt för mänskliga rättigheter, jämlikhet, demokrati, kulturell mångfald och hållbar utveckling. Den ska främja barnens helhetsmässiga välbefinnande genom att:

- erbjuda ledd fritidsverksamhet i en trygg miljö
- stödja barnens uppväxt, utveckling och lärande
- ge social bekräftelse och tidigt stöd
- stärka barnens självförtroende och sociala kompetens

Barnens behov och förutsättningar ska stå i centrum. Verksamheten ska uppmuntra till kreativitet, självständighet och en aktiv, sund livsstil. Den ska ge barnen möjlighet att både delta i gemensamma aktiviteter och få tid för vila och återhämtning.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska planeras och genomföras i samarbete mellan olika aktörer samt familjerna. Ett yrkesövergripande samarbete främjar kvaliteten, ökar förståelsen för barnens individuella behov och stärker relationerna mellan barn och ledare. Långvariga arbetsförhållanden bidrar till trygghet och kontinuitet.

Verksamheten ska vara fri från mobbning, trakasserier och våld. Verksamheten arbetar enligt gemensamma regler och både barn och vuxna ansvarar över att reglerna följs. Den ska utformas så att den beaktar behoven hos olika språk-, kultur- och åldersgrupper samt lokala särdrag. Den fostrande uppgiften inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen ska byggas vidare på, med målet att skapa en öppen, uppmuntrande och lugn atmosfär där varje barn får möjlighet att växa.

Mål för morgon- och eftermiddagsverksamheten
Morgon- och eftermiddagsverksamheten har som övergripande mål att stödja hemmens och skolans fostrande arbete samt främja barnens känslomässiga, etiska och sociala utveckling. Verksamheten ska bidra till barnens välbefinnande, öka delaktigheten, förebygga utslagning och stärka jämlikheten i samhället.

Stöd till hemmet och skolan
Verksamheten bygger på fostringsgemenskap, där ledarna samarbetar med vårdnadshavare och skola för att stödja barnens uppväxt, utveckling och lärande. Vårdnadshavarna har det främsta ansvaret för barnens fostran, medan ledarna har ett yrkesmässigt ansvar att skapa trygghet och vägleda barnen i gruppen. Ett nära samarbete med skolan och elevvården främjar barnets helhetsmässiga välbefinnande.

Främjande av välbefinnande och social utveckling
Varje barn ska känna sig uppskattat och accepterat. Verksamheten ska stärka barnens självkänsla genom uppmuntran, beröm och upplevelser av att lyckas. I gruppen utvecklas sociala färdigheter som ömsesidighet och konfliktlösning. En trygg och lugn miljö med möjlighet till vila, fysisk aktivitet och utevistelse är viktig. Ledarens positiva inställning har stor betydelse för barnens känsloliv och sociala utveckling.

Stöd för etisk utveckling
Verksamheten ska stödja barnens förståelse för ansvar, ömsesidighet och respekt för andra. Varje barn ses som en värdefull individ, och vuxna ska handleda barnen i etiskt tänkande och interaktion. Barnen skall, med hänsyn till utvecklingsnivå, gradvis kunna ta ansvar för:

- sitt eget välbefinnande och sunda levnadsvanor
- andras välbefinnande och de rättigheter och skyldigheter detta medför
- känslor och konsekvenser av sina handlingar
- gemensamma regler och överenskommelser
- en positiv inställning till omgivningen, naturen och en hållbar livsstil

Delaktighet, jämställdhet och jämlikhet
Verksamheten ska utformas så att alla barn kan delta och uppleva att de lyckas. Barnens särskilda behov ska respekteras oavsett kön, ålder, religion, funktionsvariation, språk, etnisk eller kulturell bakgrund. Genom att bekanta sig med olika kulturer ökar förståelsen och samvaron berikas. Barnen ska få vara delaktiga i planering och utformning av verksamheten. Tidig upptäckt av risk för utslagning och samordnat stöd är centralt, vilket kräver samarbete mellan skola, hem, social- och hälsovård samt småbarnspedagogik.

Innehållsliga tyngdpunktsområden och principerna för planeringen

Innehåll i morgon- och eftermiddagsverksamheten
Innehållet i morgon- och eftermiddagsverksamheten ska bidra till att uppnå de mål som fastställs i grunderna för verksamheten inom den grundläggande utbildningen samt i kommunens verksamhetsplan. Planeringen och genomförandet sker i samverkan mellan Malax kommun, ledare och vårdnadshavare, med utgångspunkt i barnens behov, önskemål och lokala förhållanden.

Verksamheten ska erbjuda barnen en trygg och stimulerande uppväxtmiljö där glädje, avkoppling och utveckling står i centrum. Barnens delaktighet i planeringen främjas genom samtal och informationsutbyte mellan barn, vårdnadshavare och ledare. Innehållet ska vara mångsidigt, differentierat och anpassat till barnens ålder, gruppstorlek och individuella förutsättningar.

En högklassig verksamhet utgör en harmonisk helhet som stärker barnens sociala gemenskap, kulturella identitet och personliga utveckling. Den ska ge möjlighet till både aktivitet och vila, till kreativt skapande och till att utveckla praktiska färdigheter. Även mellanmålssituationen är en del av den fostrande helheten, där barnen lär sig goda matvanor och måltidsrytm i en lugn miljö.

Verksamheten ska innehålla följande innehållsmässiga helheter:

- **Etisk utveckling och jämställdhet**
- **Lek och samspel**
- **Motion och utevistelse**
- **Måltider och vila**
- **Kultur och traditioner**
- **Praktiska färdigheter och pyssel**
- **Visuellt, musikaliskt, kroppsligt och verbalt uttryck**
- **Mediekunskap**
- **Vardagssysslor, livsmiljö och hållbar livsstil**
- **Olika teoretiska och praktiska ämnen**

Genom sånger, lekar och gemensamma aktiviteter bekantar sig barnen med finländska traditioner och andra kulturer. Verksamheten kan även inkludera målinriktad fritidsverksamhet, skolans klubbverksamhet eller grundläggande konstundervisning. Barnen ska ges möjlighet att hitta egna intressen och utveckla sina styrkor.

Med fördel kan enheterna bjuda in och samarbeta med externa aktörer.

Barn i behov av stöd i morgon- och eftermiddagsverksamheten

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ska stärka barnens helhetsmässiga uppväxt och utveckling. Verksamheten utgår från de allmänna mål och innehåll som fastställts i grunderna för verksamheten, även när det gäller barn som får stöd för lärande och skolgång enligt lagen om grundläggande utbildning.

Individuell anpassning och trygghet
Barnens ålder, utvecklingsskede och individuella behov ska beaktas vid planering av arbetssätt och verksamhetsmiljö. Verksamheten ska främja självkänsla, initiativförmåga, social utveckling och självständighet. Barnen uppmuntras till aktivitet, delaktighet och upplevelser av att lyckas.

För barn i behov av stöd är det särskilt viktigt att verksamheten **är tydligt strukturerad och förutsägbar**. Leken har stor betydelse, särskilt för yngre barn. Funktionella arbetssätt, fysisk aktivitet och socialt samspel ska stödja barnens utveckling. Verksamheten ska främja samarbetsförmåga och positiv interaktion.

Fysiska miljöer och tillgänglighet
Lokaler och utrustning ska vara lämpliga för barn i behov av stöd. Det innebär att utrymmena ska vara flexibla, hinderfria och ge barnen möjlighet att röra sig självständigt. Färgsättning, belysning och möblering ska bidra till trygghet och stimulans. Barnens psykiska, fysiska och sociala trygghet ska alltid beaktas.

Kompetens och samarbete
Ledarnas kompetens i arbete med barn i behov av stöd ska stärkas genom **samarbete med och konsultation med elevernas lärare**, **speciallärare** och/eller **specialklasslärare**. Stöd kan även ges genom samarbete med elevvårdspersonal. Samverkan med skolan ökar förståelsen för barnens behov och möjliggör en helhetsmässig stödstruktur. När elever i behov av stöd finns på enheten är det särskilt viktigt att personalresursen är tillräcklig.

Elever med beslut om stöd
Elever som fått beslut om stöd, eller som har funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga, kan enligt lag delta i morgon- och eftermiddagsverksamheten under hela den grundläggande utbildningen. Verksamheten kan ordnas i gemensamma grupper eller i separata grupper beroende på behov. I Malax strävar vi efter att i möjligaste mån ordna verksamheten i åldershomogena grupper samt att eleverna helt eller delvis är integrerade i verksamheten.

Samverkan kring stödinsatser
Samarbetet mellan vårdnadshavare, skola och verksamhet är avgörande. Tillsammans kommer man överens om hur målen för barnets utveckling ska beaktas i verksamheten. Yrkesövergripande samarbete ökar möjligheten till rätt stöd.

Sekretessbelagda uppgifter om barn får endast delas med verksamhetens personal efter vårdnadshavarens uttryckliga tillstånd. Rektor ansvarar för att personalen är förtrogen med regler kring personuppgifter, sekretess, tystnadsplikt och barnskydd.

Rehabiliterande morris/eftis
Vid Övermalax morris/eftis ordnas rehabiliterande morgon- och eftermiddagsverksamhet. Verksamheten ordnas för elever som har ett beslut om rehabiliterande verksamhet från Österbottens Välfärdsområde. Eleverna går vid enheten för smågruppsundervisning, Lilla Satelliten. Eleverna har antingen omfattande särskilt stöd eller studerar enligt verksamhetsområde.

Österbottens Välfärdsområde faktureras enligt barnens närvaro. Välfärdsområdet faktureras även för personalens löner. En koordinerande eftisledare, med planeringsansvar, är anställd. Personalen dimensioneras i regel enligt principen 1:1.

Verksamheten planeras enligt barnens behov och i nära samarbete med personalen vid Lilla Satelliten.

Den rehabiliterande morgon- och eftermiddagsverksamheten strävar till att följa de målsättningar som finns i verksamhetsplanen men en betoning på det enskilda barnets personliga utveckling och behov.

Verksamheten i Malax kommun

Anordnandet samt våra lokaliteter
Kommunen ansvarar för att morgon- och eftermiddagsverksamhet ordnas i enlighet med författningar och föreliggande föreskrifter. Enligt kommunens förvaltningsstadga är verksamheten underställd bildningsnämnden och de ansvariga tjänsteinnehavarna är skolornas rektorer samt chefen för småbarnspedagogik.

Morgon- och eftermiddagsverksamheten ordnas i skolans lokaler, eller andra utrymmen i skolans närhet, som är ändamålsenliga för verksamheten. Kommunen ser till att lokalerna och utrustningen är trygga. Kommunens eftisar följer samma säkerhets- och räddningsplan som skolorna och eftis utrymmen nämns särskilt i respektive plan. Verksamhetsmiljön ska bidra till att målen som uppställts för verksamheten kan uppnås. Kommunen har tecknat olycksfallsförsäkring för alla barn i kommunal dagvård, vilket även gäller för skolbarnen under den tid de är i morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Verksamhetstiden
Morgon- och eftermiddagsverksamheten ordnas under läsårets skoldagar mellan kl. 6.30-8.30 och 13.00/14:00-17.00.

Avgift
För morgon- och eftermiddagsverksamheten uppbärs en fast månatlig avgift som fastställs enligt antal dagar per månad. För dagvård under skolloven uppbärs en tilläggsavgift (se bilaga).

Ansökan & ändringar
Kommunen erbjuder morgon- och eftermiddagsverksamhet för elever i årskurs 1 och 2 samt för elever i åk 3-9 som fått beslut om särskilt stöd enligt lagen om grundläggande utbildning. Om utrymmena och personalresurs tillåter kan barn till slutet av den månad de fyller tio år beviljas morgon - och eftermiddagsplats. Föräldrar som är arbetslösa, föräldralediga eller motsvarande kan inte beviljas plats.

Ansökan till Morgon- och eftermiddagsverksamheten görs elektroniskt i februari inför varje nytt läsår. Ansökan hittas på Malax kommuns hemsida. Platsen beviljas för ett läsår i taget. Ändringar i vårdtiderna eller uppsägning av vårdplats görs även elektroniskt.

Gruppstorlek
Då gruppstorleken fastställs för respektive verksamhetsställe beaktas lokaliteterna, totala barnantalet och de specialbehov som hör till den enskilda elevens utveckling och hälsa. Om barn med särskilda behov finns med i verksamheten bör personalresurserna ökas så att både de enskilda barnens och gruppens behov kan tillgodoses. Malax kommun strävar till att ha en ledare per 13 barn.

Ledarnas kompetens
Ledarna ska ha lämplig examen och förmåga att fungera som ledare för en barngrupp. Examen kan vara högskoleexamen, examen på institutnivå, yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier, yrkes- eller specialyrkesexamen eller genom annan utbildning eller arbetserfarenhet ha tillräcklig förmåga att arbeta som ledare i en barngrupp. Vid anställning uppvisas utdrag ur brottsregistret. Personalen har tystnadsplikt. Ny personal inskolas av befintlig personal.

Morgon- och mellanmål
Ett barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamhet har rätt till morgon- och mellanmål. Morgon- och mellanmålen ska planeras så att de är mångsidiga och omväxlande, följer nationella näringsrekommendationer och tar hänsyn till specialdieter. Morgonmål serveras mellan kl. 7.15-8:00. Mellanmål serveras ca kl. 14.00.

Ekonomi & inköp
Morgon-och eftermiddagsverksamheten är budgeterad som en del av småbarns-pedagogiken. Utöver de lagstadgade verksamhetsavgifterna får kommunen en statsandel för de kostnader som morgon-och eftermiddagsverksamheten medför i enlighet med lagen om finansiering av undervisnings och kulturverksamhet. Alla enheter har en egen budget som baserar sig på antalet barn som deltar i verksamheten.

Personalen planerar tillsammans med rektor inköp till enheten inom ramen för budgeterade medel. Barnen hörs när det gäller inköp som berör dem, t.ex. spel, lekredskap, böcker osv.

Struktur
Vid enheten ansvarar personalen tillsammans med sin förman för att det finns ett dagligt schema och en struktur för verksamheten med ett innehåll enligt verksamhetsplanen. Det ordnas dagligen en samling där personalen går genom programmet tillsammans med barnen.

Sagostund
Vid enheten uppmärksammas läsning med regelbundna sagostunder.

Utevistelse
Vi strävar till att barnen är utomhus minst en timme på eftermiddagen. Ledare övervakar och deltar i aktiviteterna.

Temadagar & utfärder
Varje termin strävar vi till att ordna en temadag där alla inskrivna barn har möjlighet att delta. En temadag kan ordnas kring t.ex.

- högtidsdagar
- årstider
- kultur och traditioner
- idrott

Enheterna kan i samråd med rektor ordna temadag i närmiljön (t.ex. Pixne idrottsområde).

Lek och pyssel
På eftis finns det möjlighet till fri/ledd lek varje dag, både inom- och utomhus. Leken är viktig för barnens utveckling och sociala samspel. Barnen har möjlighet till olika pysselaktiviteter. Eftis strävar till att varje barn ska utveckla sin fantasi och sitt skapande. Barnens nyfikenhet och intressen ska uppmuntras så att deras vilja att skapa stimuleras. Enligt barnens önskemål och intressen införskaffas spel, leksaker och böcker.

Vila
Barnen ges möjlighet till vila genom att lyssna på sagor, ljudböcker och avslappnande musik i lugna rum.

Miljöfostran
Sopsortering är en del av miljöfostran som ingår i verksamheten. Barnen får också lära sig att återanvända förpackningar, restgarner, tygbitar, pappersrullar m.m. genom att tillverka olika saker av det.

Samarbete och kommunikation

Samarbetet med hemmen
I verksamheten strävar vi efter att tillsammans med vårdnadshavarna hitta en gemensam linje för fostran. Det är alltid hemmet som bär det huvudsakliga ansvaret för fostran. Samarbetet med hemmen genomförs under föräldraträffar, då verksamhetens detaljinnehåll och gemensamma regler diskuteras och utvärderas. En öppen och tillitsfull växelverkan lägger en god grund för att möta eventuella problemsituationer.
Exempel på andra samarbetsformer mellan ledare och föräldrar kan vara personliga samtal, informationsblad, kontakthäfte och gemensamma evenemang för föräldrar och barn.

Ledarna träffar och kommunicerar dagligen med vårdnadshavarna vid hämtning av barnen eller ringer/skickar meddelanden under dagen vid behov.

Vid ändringar i barnets vårdbehov bör både ledarna och kansliet meddelas omgående.

Internt samarbete
Personalen träffas regelbundet för att planera verksamheten, inför terminsstarten ordnas en planering tillsammans med förmannen. Planeringsmöten kan vid behov ordnas oftare. Gemensamma träffar med hela kommunens morris- och eftispersonal ordnas för att främja samarbetet och ge varandra tips och idéer. Kommunen erbjuder fortbildning för personalen tillsammans med skolgångshandledarna.

Päikky och andra kommunikationskanaler
Päikky används för att meddela vårdtider, ändringar och sjukfrånvaro, verksamheten använder ej Wilma. Enligt överenskommelse med verksamhetsplatsen kan man även meddela ändringar via andra kommunikationskanaler.

Samarbetet med skolan
Ett mångsidigt och öppet samarbete med skolan är ytterst viktigt. Hela skolpersonalen bör informeras om den eftisverksamhet som ordnas vid skolan. Med samarbetet skapar man strukturer för en fungerande helhet samt för en gemensam verksamhetskultur. Lärarna informerar eftisgruppernas ledare om eventuella förändringar som påverkar tidpunkten för när eftisverksamheten börjar, t.ex. utflykter och andra förändringar som påverkar när skoldagen slutar. Med tanke på skoldagen som helhet är det viktigt att undervisnings-personalen, eftispersonalen och skolans elevvård fungerar i en naturlig växelverkan med varandra.

Övrigt samarbete
Vid behov samarbetar ledarna även med andra sakkunniga kring barnen.

Uppföljning och utvärdering av verksamheten

Förmännen, ledarna, föräldrarna och barnen utvärderar
verksamheten genom daglig respons. Syftet med utvärderingen är att kunna förbättra och utveckla morgon- och eftermiddagsverksamheten så att barnens och familjernas behov bättre ska kunna tillgodoses.

Varje år genomförs en enkät till vårdnadshavare och personal för utvärdering av morgon- och eftermiddagsverksamheten. Resultatet från enkäten presenteras för föräldrarna och gås genom med personalen vid enheterna.